

Hvilken forskel gør helhedsorienteret tværprofessionel indsats for udsatte børn og familier?

Introduktion, formål og relevans for uddannelserne

Introduktion

Hvorfor og **hvordan** gør tværprofessionelt samarbejde en forskel for udsatte børn og familier? Hvordan påvirkes indsatsernes rækkevidde, når man ud fra et helhedsorienteret perspektiv samler indsatserne på tværs af familie- og beskæftigelsesmyndigheden? Det er netop de spørgsmål, som dette forskningsprojekt vil give svar på.

I dansk lovgivning (Barnets Reform) såvel som i professionel praksis med udsatte børn og familier har vi en, forskningsmæssig ubegrundet, antagelse om at et velfungerende tværprofessionelt samarbejde vil gøre en afgørende forskel for udsatte børn og familier. Det er dog ikke noget, vi ved med sikkerhed, eftersom der hverken er gennemført effektstudier i Danmark eller foretaget kvalitative studier af, hvorfor og hvordan tværprofessionelt samarbejde gør en forskel (Miskard, 2009). Heller ikke den internationale forskningslitteratur kan hjælpe os særskilt meget med viden om effekten af samarbejdet, eller hvorfor samarbejdet gør en forskel (Karatekin et al., 2014; Atkinson, Jones & Lamont, 2007; Easen, Atkins, & Dyson, 2000; McCallin, 2001; Oliver, Mooney & Statham, 2010; Siraj-Blatchford & Siraj-Blatchford, 2009). Kort sagt ved vi ved ikke, om samarbejdet på tværs gør en forskel, og vi ved ikke, **hvorfor** eller **hvordan** samarbejdet gør en forskel for udsatte børn og familier.

Formål

Dette projekt har netop til formål at finde ud af, **hvorfor** helhedsorienteret tværprofessionelt samarbejde gør en forskel for udsatte børn og familiers trivsel – og ikke mindst **hvordan**. Selvom vi endnu ikke har ret meget forskningsmæssigt belæg for at sige, at tværprofessionelt samarbejde har en effekt (Karetikin et al., 2014) bygger dette projekt dog på en antagelse om, at det har en effekt og opleves at gøre en forskel for udsatte børn og familiers trivsel og beskæftigelse.

Omdrejningspunktet for projektet er udsatte børn, unge og familier samt professionelle således, at viden om hvorfor og hvordan ikke kun gives af de professionelle, men i særdeleshed også ses fra børn, unge og familiers perspektiv. Et inddragelsesperspektiv er således et mål og omdrejningspunkt i projektet. Det gælder både børn og forældre.

I de tilfælde hvor samarbejdet ikke giver en trivselsmæssig forskel for udsatte børn og familier, er det naturligvis en del af projektets formål at analysere årsagerne til dette.

Ny viden og relevans for uddannelserne

Det er den kvalitative viden om, hvorfor og hvordan tværprofessionelt samarbejde og helhedsorienteret indsats gør en forskel for udsatte børn og familier, der kan bruges til at udvikle og ændre praksis på området. Vi kan ikke ændre praksis udelukkende på baggrund af viden om, hvem indsatsen gør en forskel for. Vi må vide hvorfor, hvis viden skal være anvendelig i praksisfeltet.

Viden fra dette projekt er både ny og innovativ, set i et i nationalt perspektiv. Viden om hvorfor og hvordan en tværprofessionel helhedsorienteret indsats gør en forskel har i en årrække været efterspurgt i både forskning, uddannelser og praksis – baseret på en antagelse om, at det vil gøre en forskel for udsatte børn og familier (Social- og integrationsministeriet, 2012: 19) Det betyder, at

der er et enormt potentiale i den viden, som projektet frembringer – ikke blot for praksis men særskilt også for vores diplom- og masteruddannelser på området udsatte børn og familier¹.

Hvor?

Projektet er udarbejdet som en central del af et igangsat projekt i Skive Kommune. Formålet er at skabe en sammenhængende helhedsorienteret og tværprofessionel indsats til udsatte børn og familier på tværs af familieafdeling og beskæftigelsesafdelingen. Denne indsats sker i samarbejde med de professionelle som børnene og familierne møder i deres hverdag i enten sundhedspleje, dagpleje, daginstitution, skole eller andre foranstaltninger. Projektbeskrivelsen for det overordnede projekt kan ses i bilag 1.

Direkte citeret fra den overordnede projektbeskrivelse lyder formålet

"(...) via en helhedsorienteret og koordineret indsats, at udvikle nye metoder til at støtte udsatte familier i forhold til sociale, beskæftigelsesmæssige og sundhedsmæssige udfordringer. Det er således et formål, at flere i målgruppen kommer i arbejde, og at negativ social arv brydes, så familiens børn og unge får en hverdag, der giver et godt grundlag for et selvstændigt og bæredygtigt voksenliv."

Selve indsatsdelen handler således om at samle beskæftigelsesmyndighed og børne- og familie-myndigheden i en og samme og på den måde skræddersy både monofaglige og tværprofessionelle indsatser. Af projektbeskrivelsen fremgår følgende design ide;

"I øjeblikket arbejder de enkelte fagområder sektoropdelt (jobcenter, familieafdeling, socialafdeling, sundhedsafdeling) med egne mål, metoder og indsatser, som hver for sig har vist sig effektfulde på det enkelte område, men som kun i beskednen grad samordnes. For borgere/familier med komplekse problemer, der involverer flere afdelinger/sektorer, er dette uhensigtsmæssigt, og det forventes, at der kan opnås en øget effekt ved at "nedbryde siloerne" og sammensætte indsatsen mere skræddersyet til den enkelte families samlede behov. Det er derfor et formål at bringe allerede eksisterende tiltag og indsatser i spil på en ny måde, så udsatte borgere i langt højere grad modtager en tværfaglig og samstemt indsats."

Den helhedsorienterede indsats, kommunal projektstyring samt den kvantitative dataindsamling er finansieret af Skive Kommune i samarbejde med Beskæftigelsesministeriet, Styrelsen for Arbejdsmarked og rekruttering samt Ministeriet for børn, ligestilling, integration og sociale forhold. Projektet evalueres kvantitativt og følges af Skive Kommune, i samarbejde med Deloitte. Familierne følges her udelukkende med kvantitative mål. Man får således en viden om, **hvilke** familier indsatsen gør en forskel for, og hvilke den ikke gør en forskel for. Det betyder, at man med Skives Kommunes projekt for nuværende ikke får viden om, hvorfor eller hvordan indsatsen gør en forskel.

Det er derfor et særskilt formål med *denne* ansøgning at få mulighed for at skabe viden om, **hvorfor** og **hvordan** denne helhedsorienterede tværprofessionelle indsats gør en forskel².

¹ Det er oplagt, at den viden projektet frembringer ligeledes anvendes på den Sociale Kandidat uddannelse.

² Opstart – det vil sige interview guide, indledende interviews og skema til at følge børnenes trivsel (se bilag 2) - har været muliggjort af personlig, faglig interesse i et samarbejde mellem Skive Kommune, Anne Marie Villumsen og VIA University College, men gennemførelsen af den kvalitative del af projektet kræver finansiering. Derfor denne ansøgning.

Projektets målgruppe

Projektets målgruppe i praksis er udsatte børn, unge og familier, som både trivsels- og beskæftigelsesmæssigt er udsatte. Det betyder, at det er en særligt sårbar målgruppe af børn og forældre, som er vanskelig at løfte. De udsatte børn og unge, der inddrages i projektet, vil derfor variere i alder fra 0-17 år, da familierne henvises med baggrund i eksisterende sager simultant i både familie- og beskæftigelsesafdelingen.

Projektets videnskæssige målgruppe er studerende og undervisere ved særligt diplom og master uddannelser på udsatte børne- og ungeområdet, og sekundært studerende og undervisere ved de social-, pædagog- og lærerfaglige professionsuddannelser.

Antal forskellige undervisere

Der vil gennemgående i projektet deltage 3 undervisere tilknyttet diplomuddannelsen.

Anne Marie Villumsen vil fungere som forsker og forskningsleder gennem hele projektperioden. Hun har gennem en årrække undervist på diplomuddannelsen, og bidraget med både forsknings- og udviklingsbaseret viden til brug på uddannelsen. Se CV i bilag.

Christine Hemme er som ansvarlig for diplomuddannelsen i Aarhus deltagende i projektet gennem en understøttelse af projektets produktion af viden matchende til diplomuddannelsen, og ikke mindst i relation til placering af den viden projektet frembringer på uddannelsen.

Lotte Juncker Harbo underviser også på diplomuddannelsen i Aarhus. Hun vil deltage konsultativt i projektet gennem projektperioden i relation særligt til den dataanalytiske del, da Lotte med et allerede eksisterende projekt har særskilt forskningsmæssig og videnskæssig erfaring med børn og unges oplevelser af indsatser. Se CV i bilag.

Lene Mosegaard Søbjerg, ph.d., vil som leder af FOU centrene VIA Socialpædagogik og Socialt Arbejde og VIA Socialrådgivning og Socialt Arbejde fungere som faglig konsulent gennem hele projektperioden i relation til endeligt design, dataindsamling, analyse og formidling.

Herudover placeres projektet organisatorisk i forskningsprogrammet 'Udsatte børn og unge' v/FOU Center for Socialpædagogik og Socialt arbejde, VIA University College. Dette er med til at sikre faglig sparring og forankring af projektet i et forskningsmiljø.

Projektets indhold og metode

I dette afsnit beskrives metode og datagrundlag i projektet, set i relation til resultatopnåelse. Beskrivelsen af metode og datagrundlag vil sandsynliggøre den produktion af viden, som projektet forventer at generere.

Metodisk tilgang

Projektets samlede force ligger i data sættet, hvor man med en mixed methods tilgang kan fundere projektets viden på både kvantitative og kvalitative data, og dermed triangulere og styrke kvaliteten af den viden, der produceres. På baggrund af et stærkt kvantitativt data sæt skelnes der mellem de børn og familier, hvor den helhedsorienterede tværprofessionelle indsats gør en forskel, og de børn og familier hvor indsatsen ikke gør en forskel³.

Eftersom projektets formål er at generere viden om, hvorfor og hvordan tværprofessionelt samarbejde gør en forskel for udsatte børn og familier, er projektets primære formål deskriptivt. Det betyder, at der primært tages udgangspunkt i forskellige kvalitative forskningsmetoder (Denzin &

³ Det kvantitative data sæt indsamles af Skive Kommune selv, og er derfor ikke koblet økonomisk til dette projekt. Skive Kommune stiller dog alle data til rådighed i projektet her.

lincoln, 2011; Howitt, 2013; Andersen, 2006) til netop at indfange og generere den ønskede viden. Vi vil således i projektet arbejde med kvalitative forskningsinterviews (Brinkmann & Kvale, 2009; Kvale, 2007), med dokumentanalyser (Duedahl & Jacobsen, 2010) af konkrete sociale sager, med kvalitative trivselsbeskrivelser af børnenes trivsel foretaget af de professionelle⁴ og med videooptagelser af tværprofessionelle møder. Endelig ses der også et kvantitativt mål af børnenes trivsel i form af et SDQ mål (Goodman, 1997; 1999). De kvantitative målinger og kvalitative beskrivelser af børnenes trivsel indhentes samtidigt gennem hele projektperioden.

Teoretisk perspektiv på tværprofessionelt samarbejde og helhedssyn

Definitionen af tværprofessionelt samarbejde er en udfordring, idet det teoretisk, forskningsmæssigt og i praksis er et begreb og fænomen med mange betydninger og former. Tværprofessionelt samarbejdes indhold og konnotation er afhængig af, hvilke professioner der er involveret, i hvilke organisationer, på hvilke organisatoriske niveauer (f.eks. mellem professionelle, mellem sektorer eller mellem ledelse og professionelle) og ikke mindst i hvilke nationale kontekster (f.eks. sociopolitisk kontekst, politisk strategi og lovgivning) (Atkinson, Jones & Lamont, 2007; Easen, Atkins, & Dyson, 2000; McCallin, 2001; Miskard, 2008; Siraj-Blatchford & Siraj-Blatchford, 2009).

For det første anses tværprofessionelt samarbejde i dette projekt som en metode (Villumsen, 2011; Villumsen & Kristensen, 2013) – ikke en løsning på komplekse sociale problemer. Det betragtes dermed som én arbejdsform ud af flere i forsøget på at støtte udsatte børn, unge og familiers udvikling og trivsel. Når tværprofessionelt samarbejde forstås som en arbejdsmetode, gælder det derfor også, at et bestemt sæt kompetencer er nødvendige for at sætte metoden i anvendelse. Denne kompetence skal tillæres, og er ikke selvskrevet hos den enkelte professionsudøver.

Tværprofessionelt samarbejde forstås i dette projekt som samarbejdet på tværs af professioner, der arbejder direkte med børn og familier. Tværprofessionelt samarbejde kræver i sin udførelse, at professionelle fra divergerende professioner *og/eller positioner mødes* "(...) for å belyse et tema/en opgave ut fra ulikhetens spesifikke kompetanse og rolle for sammen å utvikle *merviten*." (Dahl, 2001: 17). Når de professionelle forlader et tværprofessionelt møde og samarbejde har de udvidet deres forståelse og erkendelse af den opgave eller det tema, som er drøftet (Dahl, 2001). Tværprofessionalitet henviser i denne definition til, at der arbejdes med at skabe mer-viden sammen, og fra forskellige professionelle perspektiver og positioner. Det betyder derfor også, at det er nødvendigt, at alles viden og perspektiver inddrages, og at man 'forhandler' en fælles forståelse af bekymringen, barnets trivsel og relevante indsats *i fællesskab*⁵.

Endelig indtager projektet også et normativt teoretisk standpunkt. Forældre bør deltage og inddrages i alt professionelt arbejde omkring deres egen, familiens og barnets trivsel og udvikling. Derfor inkluderer processen om at udvikle forståelser af aktuelle behov altid forældrene og barnet selv. Tværprofessionelt samarbejde betragtes i denne optik som en proces, ikke kun mellem professionelle, men bestemt også mellem barn⁶, forældre og professionelle.

Helhedssynet eller helhedsorienteret socialt arbejde bygger teoretisk i dette projekt på den antagelse "(...) at man ikke kan forstå det enkelte barns, den enkeltes unges eller den enkeltes families *problemer, ressourcer og behov* i sig selv, men at de må forstås ud fra et helhedssyn, der omfatter

⁴ Modellen herfor er allerede udarbejdet af Anne Marie Villumsen i samarbejde med Skive Kommune, og første trivselsbeskrivelse af børnene er indhentet på nuværende tidspunkt for at sikre, at alle baseline data indhentes samtidigt. Se bilag 2.

⁵ Tværprofessionelt samarbejde må skilles ad fra flerfagligt samarbejde. Flerfagligt samarbejde handler udelukkende om at koordinere samarbejdet og opgavefordelingen på tværs; altså en form for parallelt samarbejde.

⁶ Barnets deltagelse i denne dialog om behov og indsats afhænger naturligvis af barnets alder og funktionsniveau.

og medtænker deres samlede livssituation – eller mere præcist: de forhold og faktorer i deres samlede livssituation, der har sammenhæng med deres problemer, ressourcer og behov” (Guldager, 2011:17, forfatterens egen kursivering)

Data grundlag

For at illustrere på mest overskuelig vis, ses her en oversigt over de forskellige data typer, form og forventet viden. Denne tabel er en del af at anskueliggøre, hvordan det i projektet bliver muligt at generere viden om, hvordan og hvorfor helhedsorienteret tværprofessionelt samarbejde gør en forskel for udsatte børn og familier. Der deltager 30 familier i projektet.

Hvem?	Form på data?	Data type	Formål/forventet viden
A) Forældre – baseline	Interviews om egen trivsel, beskæftigelsestilstand og børnenes trivsel ⁷	Lydfiler	Viden om forældrenes oplevelse af helhedsorienterede tværprofessionelle indsatser og samarbejder - samt disses betydning for deres egen trivsel og beskæftigelse – samt for børnenes trivsel
A) Forældre – oplevelse af effekt	Interviews om indsatsens effekt på egen trivsel, beskæftigelsestilstand og børnenes trivsel	Lydfiler	Viden om forældrenes oplevelse af effekten af helhedsorienteret indsats og det tværprofessionelle samarbejdes betydning for deres egen trivsel og beskæftigelse – og oplevelse af børnenes trivsel
A) Lærere B) Pædagoger C) Dagpleje D) Sundhedspleje	Skriftlig beskrivelse af børnenes trivsel	Skriftligt materiale	Viden om, hvordan børnene trives kognitivt, socialt, læringsmæssigt og familiemæssigt
A) Lærere B) Pædagoger C) Forældre	SDQ mål på børnenes trivsel - standardiseret mål af børnenes trivsel - spørgeskema	Skriftligt	Et kvantitativt mål på barnets trivsel med henblik på sammenligning med den kvalitative beskrivelse
A) Socialrådgiver B) Diverse professionelle (divergerer alt efter sag) C) Forældre	Første tværprofessionelle møde	Lyd og Billeder	At etablere et helhedsorienteret tværprofessionelt samarbejde med udgangspunkt i udækkede behov for forældre og børn. Skal sammen med socialrådgiverens handleplan anvendes til at anskueliggøre sammenhæng mellem effekt af de aktuelle indsatser og et helhedsorienteret tværprofessionelt arbejde. Herudover skal viden fra disse møder kvalificere interviews med forældre, idet der kan spørges konkret til hver sag og dermed kan indsatsen kobles til forskel i trivsel hos barn og familie
A) Socialrådgiver	Øvrige tværprofessionelle møder	Lyd og Billeder	At vise hvordan det helhedsorienterede tværprofessionelle samarbejde skabes og udøves

⁷ Interview guiden er udarbejdet af Anne Marie Villumsen i samarbejde med Skive Kommune. De indledende interviews er endvidere allerede gennemført. Det har indtil nu kun været mulig, fordi det er en særskilt og delt interesse mellem Skive Kommune og Anne Marie Villumsen i at skabe viden om hvorfor og hvordan samarbejde kommer til at gøre en forskel. Derfor ansøges her om finansiering til reel gennemførelse og indhentning af kvalitative data. Se bilag 3 for interview guide til baseline interviews med forældre.

ver B) Professionelle (divergerer alt efter sag) B) Forældre			Viden om indsatser og formål – arbejdes der faktisk helhedsorienteret og tværprofessionelt? Skal sammen med socialrådgiverens handleplan anvendes til at anskueliggøre sammenhæng mellem effekt af de aktuelle indsatser og et helhedsorienteret tværprofessionelt arbejde. Kan sammenlignes med handleplaner
A) Professionelle i sundhedspleje, dagpleje, daginstitution, skole samt forvaltning	Interviews om indsats og tværprofessionelt samarbejde	Lydfiler	At følge de professionelle perspektiv på helhedssyn og tværprofessionelt samarbejde og de indsatser der ydes til familien og barnets trivsel.
A) Socialrådgiver (og sekundært forældre som part i sagen)	Sagsakter på sagens forløb med særligt fokus på handleplan og opfølgning på handleplan	Dokumenter	Se sagens forløb fra et socialfagligt perspektiv. Her bliver særligt vægt på handleplaner og effekten af de tværprofessionelle indsatser, som socialrådgiveren vurderer det

Aktiviteter og tidsplan

Nedenstående tabel giver en oversigt over projektets aktiviteter og tidsramme. Tabellen er anført kvartalsmæssigt således, at det er muligt løbende i projektperioden at følge projektets fremdrift, og indarbejde og angive eventuelle justeringer, såfremt dette viser sig nødvendigt.

Der følges i alt 30 familier. Fra tredje kvartal 2015 og frem til og med fjerde kvartal 2016 er dataindsamling angivet som aktivitet. I det familiernes sager, problemstillinger, indsatser og sagsgang vil variere, er det for nuværende ikke muligt præcist at angive, hvornår data indsamles. Det kan således eksempelvis være, at man i et kvartal indhenter interviews med halvdelen af familierne og det derpå følgende kvartal indhenter på de resterende. Det er dog selvsagt, at indsamlingen af de kvalitative data indhentes koordineres med indhentning af de kvantitative data, der indsamles af Skive Kommune.

Kvartal & år	Aktiviteter
Efterår 2014 (denne del er således allerede iværksat og gennemført ⁸)	<ul style="list-style-type: none"> - Møder med projektledelsen i Skive - Udarbejdelse af interview guide til baseline interview - Udarbejdelse af skema til kvalitative beskrivelser af børnenes trivsel, baseline) - Indhentning af baseline data (interviews af forældre, SDQ måling og kvalitative beskrivelser af børnenes trivsel, video optagelser tværprofessionelle møder).
1. kvartal – forår 2015	<ul style="list-style-type: none"> - Møder med projektledelsen i Skive - Analyse af baseline data (interviews af forældre, SDQ måling og kvalitative beskrivelser af børnenes trivsel, video optagelser tværprofessionelle møder)

⁸ Opstart – det vil sige interview guide, indledende interviews og skema til at følge børnenes trivsel - har været mulig gjort som interesse i et samarbejde mellem Skive Kommune, Anne Marie Villumsen og VIA University College, men gennemførelsen af projektet kræver finansiering.

	- Afrapportering, Socialstyrelsen
2. kvartal – forår 2015	<ul style="list-style-type: none"> - Analyse af baseline data (interviews af forældre, SDQ måling og kvalitative beskrivelser af børnenes trivsel, video optagelser tværprofessionelle møder) - Nedskrivning af analyse af baseline data - Udarbejdelse af interview guide til opfølgingsinterviews med forældre (oplevelse af effekt) - Udarbejdelse af interview guide til interviews med professionelle om helhedsorienteret tværprofessionelt samarbejde og indsatsers effekt på barn og familie.
3. kvartal – efterår 2015	<ul style="list-style-type: none"> - Møder med projektledelsen i Skive - Dataindsamling: Interview med forældre – oplevelse af effekt - Dataindsamling: Interview med involverede professionelle interviews om tværprofessionelt samarbejde og indsatsernes effekt på barn og familie (sundhedspleje, dagpleje, daginstitution, skole samt forvaltning) - Dataindsamling: Kvalitative beskrivelser af børns trivsel - Dataindsamling: SDQ børns trivsel - Dataindsamling: video af tværprofessionelle møder
4. kvartal – efterår 2015	<ul style="list-style-type: none"> - Møder med projektledelsen i Skive Dataindsamling: Interview med forældre – oplevelse af effekt - Dataindsamling: Kvalitative beskrivelser af børns trivsel - Dataindsamling: SDQ børns trivsel - Dataindsamling: Interview med involverede professionelle om tværprofessionelt samarbejde og indsatsernes effekt på barn og familie. (sundhedspleje, dagpleje, daginstitution, skole samt forvaltning) - Dataindsamling: video af tværprofessionelle møder - Analyse af data (interviews af forældre, SDQ måling og kvalitative beskrivelser af børnenes trivsel, video optagelser tværprofessionelle møder, sagens handleplan)
1. kvartal – forår 2016	<ul style="list-style-type: none"> - Møder med projektledelsen i Skive - Dataindsamling: Interview med forældre – oplevelse af effekt - Dataindsamling: Kvalitative beskrivelser af børns trivsel - Dataindsamling: SDQ børns trivsel - Dataindsamling: Interview med involverede professionelle om tværprofessionelt samarbejde og indsatsernes effekt på barn og familie (sundhedspleje, dagpleje, daginstitution, skole samt forvaltning) - Dataindsamling: video af tværprofessionelle møder - Analyse af data (interviews af forældre, SDQ måling og kvalitative beskrivelser af børnenes trivsel, video optagelser tværprofessionelle møder, interviews med professionelle, sagens handleplan)
	- Afrapportering, Socialstyrelsen

2. kvartal – forår 2016	<ul style="list-style-type: none"> - Møder med projektledelsen i Skive - Dataindsamling: Interview med forældre – oplevelse af effekt - Dataindsamling: Kvalitative beskrivelser af børns trivsel - Dataindsamling: SDQ børns trivsel - Dataindsamling: Interview med involverede professionelle om tværprofessionelt samarbejde og indsatsernes effekt på barn og familie (sundhedspleje, dagpleje, daginstitution, skole samt forvaltning) - Dataindsamling: video af tværprofessionelle møder - Analyse af data (interviews af forældre, SDQ måling og kvalitative beskrivelser af børnenes trivsel, video optagelser tværprofessionelle møder, interviews med professionelle, sagens handleplan) - Afrapportering, Socialstyrelsen
3. kvartal – efterår 2016	<ul style="list-style-type: none"> - Møder med projektledelsen i Skive - Dataindsamling: Interview med forældre – oplevelse af effekt - Dataindsamling: Kvalitative beskrivelser af børns trivsel - Dataindsamling: SDQ børns trivsel - Dataindsamling: Interview med involverede professionelle om tværprofessionelt samarbejde og indsatsernes effekt på barn og familie (sundhedspleje, dagpleje, daginstitution, skole samt forvaltning) - Dataindsamling: video af tværprofessionelle møder - Analyse af data (interviews af forældre, SDQ måling og kvalitative beskrivelser af børnenes trivsel, video optagelser tværprofessionelle møder, interviews med professionelle, sagens handleplan) - Afrapportering, Socialstyrelsen
4. kvartal – efterår 2016	<ul style="list-style-type: none"> - Møder med projektledelsen i Skive - Dataindsamling: Interview med forældre – oplevelse af effekt - Dataindsamling: Kvalitative beskrivelser af børns trivsel - Dataindsamling: SDQ børns trivsel - Dataindsamling: Interview med involverede professionelle om tværprofessionelt samarbejde og indsatsernes effekt på barn og familie (sundhedspleje, dagpleje, daginstitution, skole samt forvaltning) - Dataindsamling: video af tværprofessionelle møder - Analyse af data (interviews af forældre, SDQ måling og kvalitative beskrivelser af børnenes trivsel, video optagelser tværprofessionelle møder, interviews med professionelle, sagens handleplaner) - Afrapportering, Socialstyrelsen
1. Kvartal – forår 2017	<ul style="list-style-type: none"> - Møder med projektledelsen i Skive - Analyse af data (interviews af forældre, SDQ måling og kvalitative beskrivelser af børnenes trivsel, video optagelser tværprofessionelle møder, interviews med professionelle, sagens handleplan) - Afrapportering, Socialstyrelsen
2. Kvartal – forår 2017	<ul style="list-style-type: none"> - Møder med projektledelsen i Skive - Analyse af data (interviews af forældre, SDQ måling og kvalitative beskrivelser af børnenes trivsel, video optagelser tværprofessionelle møder, interviews med professionelle, sagens handleplan)

	- Afrapportering, Socialstyrelsen
3. Kvartal – efterår 2017	- Formidling: skrivning af artikler og mundtlig formidling på uddannelserne - Afrapportering, Socialstyrelsen
4. Kvartal – efterår 2017	- Møder med projektledelsen i Skive - Formidling: Skrivning af artikler og mundtlig formidling på uddannelserne - Formidles på både national og International conference ⁹ - Endelig afrapportering, Socialstyrelsen

Kommunal samarbejdspartner og forskningsinstitution

Kommunal samarbejdspartner

Skive Kommune indgår som kommunal samarbejdspartner. Projektet er allerede igangsat i Skive Kommune. Det betyder, at der for nuværende er indhentet en baseline beskrivelse af de deltagende børn og familiers trivsel – både kvantitativt og kvalitativt. Skive Kommune er ansvarlige for den faglige gennemførelse af projektet. Det betyder, at de helhedsorienterede tværprofessionelle og mono-professionelle indsatser formuleres og udføres af kommunen. Til dette formål er der en kommunal projektleder tilknyttet projektet gennem hele projektperioden.

Samarbejde med Aarhus universitet

Der samarbejdes igennem projektperioden med Professor Ole Steen Kristensen, Psykologisk Institut, Aarhus Universitet. Ole Steen Kristensens rolle bliver sparring gennem hele projektperioden frem til formidling, hvor han vil være medforfatter på de publikationer, der påtænkes som en del af formidling af projektets resultater. Herudover har Ole Steen Kristensen allerede bidraget i ansøgningsprocessen, hvor projektet er udtænkt og designet.

Anvendelse i uddannelsen

I dette afsnit beskrives hvilken ny viden projektet vil producere og betydningen af den viden. Herudover redegøres der for, hvilke moduler på både diplom- og masteruddannelse, som denne viden er anvendelig på, og endeligt redegøres der for, hvordan denne viden kan inddrages i undervisningen.

Hvilken ny viden giver projektet?

Først og fremmest giver dette projekt os en afgørende ny og innovativ viden, som vi i en årrække har manglet nationalt set. Der er derfor et enormt potentiale i den viden, projektet frembringer – ikke blot for praksis men også for vores diplom- og masteruddannelser på området udsatte børn og familier.

Projektet vil skabe kvalitativ, og dermed nuanceret og anvendelig viden om, hvorfor og hvordan helhedsorienteret tværprofessionelt samarbejde gør en forskel for udsatte børn og familier. Det er en viden, som kan bruges til at udvikle og ændre gældende praksis på feltet. Samtidig er en del af viden, som kan berige og udvikle vores uddannelser i relation til helhedsorienteret tværprofessionelt samarbejde og indsatser samt deres betydning og virkning for udsatte børn og familier. Først tydeliggøres det, hvem indsatsen gør en forskel og hvem den ikke gør en forskel for. Dernæst giver projektet viden om, hvorfor indsatsen har gjort en forskel - og hvordan.

⁹ Denne kan tidsmæssigt være svær at placere, idet det afhænger af, hvornår relevante konferencer er placeret.

Det særlige ved dette projekt er netop brugerperspektivet. Projektet vil følge børns trivsel tæt i løbet af projektperioden, gennem både kvantitative og kvalitative mål. Herudover vil forældrenes oplevelser følges, og give et mere nuanceret perspektiv på, hvad det er ved en indsats, som gør en forskel, og hvordan. Endelig ses indsatsen også fra de professionelle perspektiv. Hvad er det ved deres perspektiv på det tværprofessionelle samarbejde og helhedsorienterede indsatser, som gør en forskel for familierne og børnenes trivsel. Dette ses endvidere også gennem sagens akter og handleplaner, som også analyseres. Det betyder, at projektets resultater sammenholdes og fremstilles fra forskellige perspektiver af både børn, forældre og professionelle. Denne variation i perspektiv styrker i særdeleshed den viden og de resultater, som projektet genererer. Hvis vi skal lære noget om effekten af en indsats, må vi kende dens indhold – fra samtlige involveredes perspektiv.

Netop denne triangulering i perspektiv og kilde til viden giver en solid viden om helhedsorienteringens og tværprofessionalitetens rækkevidde og påvirkning af det udsatte barn og familie. Hvilke faktorer hæmmer en positiv udvikling? Hvilke fremmer? Hvad er det, der gør, at familien føler sig hjulpet – set i forhold til deres beskæftigelses- og trivselsmæssige situation? Projektet skal således gerne skabe viden om det, der er virkningsfuldt som tværprofessionel indsats til netop denne meget sårbare målgruppe af børn og familier.

Moduler på uddannelserne

Projektet vil kunne bidrage med central viden til Den sociale diplomuddannelse, børn og unge, samt Mater uddannelsen om udsatte børn og unge i relation til følgende moduler.

Modul 3 - Metoder i socialt arbejde med udsatte børn, unge og familier

Projektet vil på modul 3 kunne inddrages som et eksempel på, hvordan det helhedsorienterede tværprofessionelle samarbejde kan håndteres, hvis det skal gøre en forskel i praksis. Fokus vil her være på tværprofessionelt samarbejde som metode, og ikke mindst den virkning som samarbejdet har på de børn og familier, som samarbejdet er rettet mod. Herudover vil projektet kunne give viden om divergerende professioners perspektiv på samarbejdet, helhedsorientering og dets effekt i forhold til udsatte børn og familier.

Modul 4 - Myndighed og leverandør

Modulet har bl.a. fokus på samarbejdet mellem myndighed og leverandør, parternes forskellige roller og på organiserings betydning for samarbejdet. Projektet vil her kunne bidrage med ny viden om samarbejdets betydning og som et eksempel på, hvordan organisationen har betydning for samarbejdet mellem myndighed og leverandør, og i sidste ende hvordan den har betydning for den udsatte familie. Uden at kende projektets resultater kunne man desuden forstille sig, at der også kommer fokus på, hvilke forandringer et helhedsorienteret arbejde/samarbejde kan betyde i parternes roller.

Modul 5 - Projekt- og udviklingsarbejde, dokumentation og evaluering

Modulet har fokus på metoder til undersøgelse, udvikling og evaluering af praksis med henblik på udførelsen af et konkret projekt på modul 6, afgangprojektet. Særligt den metodiske del af projektet vil kunne anvendes som et eksempel på et kvalitativt undersøgelsesdesign med mange typer af kvalitative data og dermed være medvirkende til at synliggøre en metodisk tilgang og hvordan den kan omsættes til praksis.

Modul 6 – Afgangprojektet & Mater uddannelsens 4. semester

Undervisningen på afgangprojektet indeholder bl.a. en dag med undervisning i analyse. Her vil projektet kunne indgå som et eksempel på, hvordan man analyserer kvalitative data. Særligt ana-

lytiske kompetencer har vist sig at være en udfordring i praksisfeltet (Villumsen & Kristensen, 2013), hvorfor netop kompetencer til analyse er afgørende at træne. Her vil projektets metodiske udgangspunkt inddrages i undervisningen som eksempel på, hvordan kvalitative data bliver til viden gennem analyse og kritisk refleksion heraf.

Endelig kunne projektet danne udgangspunkt for eksempelvis et aktionsforskningsprojekt i de studerendes egne kommuner.

Det samme vil ligeledes gøre sig gældende i relation 4. semester på Master uddannelsen, hvor de studerende ligeledes skal arbejde analytisk med metode, teori og analyse.

Master uddannelsen 2. semester

I relation til Masteruddannelsens 2. semester vil projektet bidrage med viden udsatte børn, unge og familier i relation til socialpraksis på feltet – og ikke mindst arbejdets konsekvens og påvirkning af feltet og målgrupperne. Gør indsatserne en forskel og hvordan? Netop fordi projektet bidrager med viden om effekt og oplevelse af helhedsorienterede tværprofessionelle indsatser vil et særligt perspektiv på den sociale faglige praksis og dens konsekvenser være et oplagt omdrejningspunkt.

Inddragelse i undervisning – diplom og master uddannelse

Projektet kan inddrages i undervisningen, både som pensum og som praksiseksempel på helhedsorienteret tværprofessionelt samarbejde med udsatte børn og familier. Særskilt vil den viden, som projektet producerer være oplagt at bruge som udgangspunkt for, at de studerende arbejder med omsætning til egen praksis. Med baggrund i, hvad det er, der gør en forskel for udsatte børn og familier, hvordan det så er muligt at omsætte den viden til egen kommunal praksis? Og hvilket ledelsesniveau og organisationsarbejde kræver en omsætning af den pågældende viden?

Endelig så er den viden, projektet producerer oplagt at bruge som udgangspunkt for de studerendes afgangsprojekter, med udgangspunkt i at de studerende arbejder med at omsætte den viden projektet har produceret til andre og lignende kommunale kontekster.

Kompetencer til de studerende og underviserne

Dette afsnit vil præsentere de generelle og specifikke kompetencer, som projektet forventes at give de studerende og undervisere. Det begrundes endvidere, hvilke kompetencer inddragelsen af projektet vil give de studerende og undervisere på de forskellige moduler.

Generelle kompetencer

Først og fremmest vil projektet bidrage med en viden, som vi endnu ikke i en dansk kontekst har været i stand til at fremskaffe. Nemlig hvorvidt helhedsorienteret tværprofessionelt samarbejde gør en forskel for udsatte børn og familiers trivsel? Hvis det gør en forskel, hvordan er denne forskel så? Hvis det ikke gør en forskel, hvad er så årsagerne til det? Denne viden giver både studerende og undervisere et nyt blik på helhedsorienteret arbejde og tværprofessionelt samarbejde. Foreløbigt er det blot en antagelse, at tværprofessionelt samarbejde gør en forskel. Den er ikke videnskabeligt afprøvet eller valideret. For det andet, så har vi ikke viden om, hvilken forskel samarbejdet gør for børn og familier – set fra deres position. Dette projekt giver netop denne viden, og derfor er den på et generelt niveau en fundamental og grundlæggende viden, som både undervisere og studerende på området bør have.

Specifikke kompetencer

Specifikt, giver den viden, som projektet frembringer både undervisere og studerende kompetencer til at ændre egen praksis i en mere gunstig retning, således at det helhedsorienterede tværpro-

professionelle samarbejde tilrettelægges således, at det rent faktisk gør en forskel for børn og familier. Projektets meget brede formidlingsstrategi understøtter netop brugen og omsætningen i undervisningen af den generede viden til de studerendes praksisfelt. Idet de studerende netop har divergerende praksisfelt, er det afgørende, at materialet er tilpasset. Det skal give de studerende kompetencer til at omsætte den producerede viden, og gøre sig overvejelser om, hvilke forandrings tiltag der er nødvendige i deres egen praksis for at sikre, at helhedsorienteret tværprofessionelt samarbejde faktisk kommer til at gøre en forskel for udsatte børn og familier.

Kompetencer sammenholdt med moduler

Modul 3

På modul 3 vil projektet give underviserne mulighed for at arbejde med de studerendes kompetencer til at håndtere det helhedsorienterede tværprofessionelle samarbejde i praksis. De studerende får gennem projektet et perspektiv på, hvordan børn, unge og forældre kan opleve og forklare, hvorfor og hvordan samarbejdet gør en forskel for deres trivsel. På den baggrund kan de studerende erhverve sig kompetencer til at se på egen praksis, og lave eventuelle virksomme justeringer af egen praksis. Det at arbejde i undervisningen med helhedsorienteret tværprofessionelt samarbejde som metode vil endvidere give de studerende kompetencer til at skærpe egen praksis, idet meget professionelt arbejde har karakter af opgavefordeling, frem for reelt samarbejde.

Undersøgelsen præsenterer divergerende professioners perspektiv på samarbejdet og dets virkning for børn og familier. Det kan i undervisningen bruges til at skærpe de studerendes tværprofessionelle kompetencer i relation til at tage andre professioners perspektiv, og styrke kendskabet mellem professionerne samt kendskabet til udsatte familiers perspektiv.

Modul 4

På modul 4 vil projektet kunne inddrages af underviserne til at udvikle de studerendes kompetencer til at håndtere rollen som henholdsvis myndighed og leverandør i det helhedsorienterede tværprofessionelle samarbejde på nye og mere hensigtsmæssige måder samt udvikle kompetencer til at håndtere samarbejdet mellem myndighed, leverandør og brugere. Det betyder, at projektet vil styrke de studerendes tværprofessionelle kompetencer til at tage samarbejdspartnere samt børns og familiers perspektiv. Kompetencer til at se på egen og andres roller i det helhedsorienterede samarbejde vil være en naturlig følge heraf.

Modul 5

Projektet kan bruges i undervisningen til at udvikle de studerendes kompetencer til at udføre et undersøgelsesprojekt i praksis. Idet modulet har fokus på undersøgelse, udvikling og evaluering vil den metodiske del af projektet kunne anvendes til at træne de studerendes analytiske kompetencer samt deres kompetencer til kritisk at vurdere validitet og reliabilitet i undersøgelser. Det betyder, at når de skal arbejde kritisk med deres egen praksis vil de forbedre deres metodiske kompetencer til at vurdere, hvorvidt de måler det, de tror, de måler, og styrken af den viden de producerer.

Modul 6

Projektet vil kunne medvirke til at styrke de studerendes kompetencer til at igangsætte en undersøgelsesprojekt i egen organisation. Idet projektet kan indgå i undervisningen som eksempel på et kvalitativt forskningsmateriale vil det kunne anvendes til at træne de studerendes kompetencer til at planlægge og gennemføre projekter i relation til egen praksis – og måske vigtigst af alt at tage et kritisk blik på den måde de studerende vælger at planlægge og gennemføre projekter i egen prak-

sis. Hvordan skabes viden? Hvad betyder det for den form for viden, som skabes? Hvilken form for viden skabes? På hvilken baggrund? Hvad kan man konkludere på baggrund heraf?

Resultater og formidling

I dette afsnit beskrives projektets forventede resultater samt ambition om formidling. Da den viden, som projektet frembringer, er den første af sin slags i Danmark er der valgt et meget højt ambitionsniveau for bredden og typen af formidling.

Forventede resultater - formål og relevans for undervisningen

Projektets resultater vil først og fremmest give viden om, **hvorfor** og **hvordan** helhedsorienteret tværprofessionelt samarbejde gør en forskel for udsatte børn og familier. Denne kvalitative beskrivelse af årsagen til, at en indsats gør en forskel (eller ej) vil vær baseret på tre forskellige perspektiver;

- 1) Børnenes trivsel over tid (SDQ mål og kvalitative beskrivelser løbende gennem projektperioden)
- 2) Forældrenes oplevelse (både kvantitative data om beskæftigelsesstatus, interview om trivsel, indsatsernes effekt og betydningsfulde faktorer i tværprofessionelt samarbejde – i relation til beskæftigelse og egen og barnets trivsel, sagens handleplaner)
- 3) De professionelles handlinger og perspektiver på de helhedsorienterede tværprofessionelle indsatsers effekt (interviews, sagsakter og tværprofessionelle møder)

Det betyder, at projektets resultater sammenholdes og fremstilles fra forskellige perspektiver af både børn, forældre og professionelle. Denne variation i perspektiv styrker i særdeleshed den viden og de resultater, projektet genererer. Hvis vi skal lære noget om effekten af en indsats, må vi kende dens indhold.

Herudover er det en klar forventning, at projektet i både de indledende og opfølgende interviews vil bidrage med viden om, hvilke faktorer der hæmmer og fremmer samarbejdet, samt den forskel samarbejdet og dets indsatser skal tilvejebringe – set fra familiens perspektiv.

Interviewguiden til de opfølgende interviews baseres naturligvis på viden fra de indledende interviews samt på allerede eksisterende international litteratur om tværprofessionalitet, hvorfor vi kommer til at kunne sammenholde internationale og nationale perspektiver herpå.

Det er også en klar forventning, at projektet giver viden om, hvordan børnenes trivsel udvikler sig over tid. Det kan være en neutral udvikling, såvel som en positiv og negativ udvikling. Når man således sammenholder sagens handleplaner, forældrenes oplevelser af indsatsers og samarbejdets effekt med børnenes trivsel, forventes en kvalitativ viden om, hvordan samarbejdet og indsatserne påvirker børnenes og familiens trivsel – set over tid.

Formidling

Det er en særskilt ambition i projektet at lægge stor vægt på både skriftlig og mundtlig formidling af projektets resultater. Da projektet er den første af sin art i Danmark, er det afgørende, at projektets resultater formidles bredt til både studerende, undervisere og praksis.

Skriftlig formidling

Den skriftlige formidling af projektet er tænkt bredt, da intentionen er at skabe brugbar viden til uddannelserne og til praksisfeltet.

- 1) For det første produceres en forskningsartikel på dansk til brug på både diplom- og masteruddannelsen som en del af pensum. Artiklen vil redegøre for projektets resultater, og

med udgangspunkt i disse, vil der i artiklen tages et kritisk blik på den måde, vi i Danmark både organiserer og gennemfører helhedsorienteret tværprofessionelt samarbejde til særligt udsatte børn og familier. Der vil være et særligt blik på børn, unge og familiers oplevelse af samarbejdet, og det de oplever som effektivt ved samarbejdet.

- 2) For det andet produceres en engelsksproget forskningsartikel til udgivelse i et peer reviewed skandinavisk eller europæisk tidsskrift. Denne artikel kan også bruges som pensum på både master og diplomuddannelsen. Selvom der måske særligt på diplomuddannelsen ikke er kutyme for at lade de studerende læse den form for litteratur, er det dog en ambition i projektet at producere en forskningsartikel, fra en for de studerende kendt dansk kontekst, således at artiklen på den måde bliver lettere tilgængelig. Formålet er naturligvis at begynde en træning af de studerende, og dermed professionelle i praksisfeltet, i at omsætte forskningsbaseret viden til praksis. Det kunne betyde, at de studerende får udviklet kompetencer til at forstå og omsætte forskningsbaseret litteratur. Der har netop gennem de senere år været fokus på at vidensbasere praksisfeltet, således at praksis i højere grad udøves på baggrund af viden, frem for egne erfaringer. Derfor er denne kompetence vigtig at udvikle hos de studerende.
- 3) Endelig er det ideen med formidlingen også at nå en lang række praktikere, som ikke for nuværende er en del af diplomuddannelsen, men som arbejder med målgruppen i praksis. Ideen er at producere en række faglige artikler til relevante fagblade med henblik på at nå praksisfeltet på en anden måde. Først og fremmest er det vigtigt at nå de social-, pædagog- og lærerfaglige professioner. Her tænkes på faglige artikler til relevante fagblade som 'Udenfor nummer', 'Socialrådgiveren', 'Børn og Unge' (BUPLs fagblad) og 'Folkeskolen'. Desuden kunne sundhedsplejerskernes fagblad 'Sundhedsplejersken' også være et relevant formidlingsforum.

Mundtlig formidling

Det er tænkt, at projektet skal formidles bredt, således at flest mulige studerende og undervisere stifter bekendtskab med projektets resultater.

- 1) Projektet formidles minimum en gang på samtlige udbudssteder i Danmark. Det gælder både Master og diplomuddannelsen. Det er således en del af formidlingsambitionen, at projektets samlede resultater bringes i spil i forhold til en stor gruppe af studerende, og ikke mindst undervisere på de eksisterende udbudssteder i landet.
- 2) Projektets resultater og undervisningsmaterialer skal jævnlige og som minimum indgå på udbudsstedet i Aarhus.
- 3) Projektets resultater skal formidles mundtligt til Skive Kommune.
- 4) Projektet skal formidles på diplomuddannelsens forskningsdag, hvor undervisere fra de andre udbudssteder deltager.
- 5) Endeligt er det ideen, at projektet præsenteres på konferencer både nationalt og internationalt. Det kunne for eksempel nationalt være en konference i regi af Socialstyrelsen eller KL. Internationalt kunne det være en konference i Europa eller USA for eksempel i regi af ISISWorld, Institute of Strategic and International Studies. Det er en organisation bestående af medlemmer fra en række colleges, universiteter og forskningsinstitutioner med det formål at fremme og forbedre lokalsamfund samt samfundet generelt set. Alternativt kunne et kortere ophold hos Professor of Social Work (childhood, children and families) Nick

Frost, Leeds Metropolitan University, UK, også være en mulighed som kvalificering og videndeling af projektet.

Afrapportering af projektet

Der vil afrapporteres hvert kvartal med en rapport på 2-4 sider. Der vil ved afrapporteringen tages særskilt stilling til den oprindelige tidsplan og projektplanlægning, således at projektet fastholder en god udviklingsmæssig kadence og man sikrer målopnåelse i relation til forventede resultater.

Resume

Dette projekt har til formål at finde ud af, hvordan og hvorfor helhedsorienteret tværprofessionelt samarbejde gør en forskel for udsatte børn og familier. Det sker ved at følge 30 familier over en 2årig periode. I perioden får familien en særlig tilrettelagt helhedsorienteret tværprofessionel indsats. Viden fra projektet skal bidrage til at udvikle praksisfeltet. Samtidig skal det styrke vores uddannelser på både diplom- og masteruddannelserne. Projektets resultater forventes at være nyskabende med belæg for praksisændringer, idet et projekt af denne karakter ikke er set før i Danmark.

Navn på tilskudsansvarlig

Lene Mosegaard Søjbjerg, FOU-leder, VIA Socialpædagogik og Socialt Arbejde og VIA Socialrådgivning og Socialt Arbejde

Projektets e-mail adresse

amv@via.dk

Tidligere ansøgninger til denne pulje

2007/2008:

Forsknings- og udviklingsprojektet "Undersøgelse af pædagogers dilemma mellem den skærpede pligt til underretning og familiernes ret til privatliv – en afdækning af samarbejdet mellem daginstitution, familie og socialforvaltning"

Journal nr. 8931-0071

2011/2012:

Forskningsprojektet, "Udvikling af eksemplarisk partcipatorisk model for implementering af redskaber til opsporing og tidlig indsats i relation til potentielt udsatte børn i alderen 0-6 år i den kommunale praksis"

Journal nr. 8932-0090-01

Litteratur

Andersen, Ib (2006): *Dataindsamling og spørgeteknikker i projektarbejder indenfor samfundsvidenskaberne*. Forlaget Samfundslitteratur

Atkinson, M., Jones, M., & Lamont, E. (2007). *Multi-agency working and its implications for practice: A review of the literature*. Reading: CfBT Education Trust.

Brinkmann, S. & Kvale, S. (2009): *Interview: Introduktion til et håndværk*. (2. udgave). København. Hans Reitzels Forlag

Dahl, K. (2001). Tverfaglig samarbejde – gevinst eller tap? I: J. Bundgaard Nielsen, & M. Knudsen

- (Eds.), (2001). *Antologi om tværfagligt samarbejde* [Anthology on multidisciplinary collaboration] (pp. 17-25). Aabenraa: Udviklings- og Formidlingscentret Børn og Familier & Udviklings- og formidlingscentret for Fyn og Sønderjylland.
- Denzin, N.K. & Lincoln, Y.S. (2011) (ed): *The Sage Handbook of Qualitative Research*. Sage.
- Duedahl, P og Jacobsen, M. H. (2010): *Introduktion til dokumentanalyse*. Syddansk Universitetsforlag
- Easen, P., Atkins, M., & Dyson, A. (2000). *Inter-professional collaboration and conceptualizations of practice*. *Children & Society - LA English*, 14(5), 355-367.
- Goodman, R. (1997): *The Strengths and Difficulties Questionnaire: A Research Note*. *Journal of child psychology and psychiatry, and allied disciplines*, 38, 581 – 586.
- Goodman, R. (1999): *The Extended Version of the Strengths and Difficulties Questionnaire as a Guide to Child Psychiatric Caseness and Consequent Burden*. *Journal of child psychology and psychiatry, and allied disciplines*, 40, 791 – 799.
- Goodman, R. & Scott, S. (1999): *Comparing the Strengths and Difficulties Questionnaire and the Child Behavior Checklist: Is Small Beautiful?* *Journal of Abnormal Child Psychology*, Vol. 27 (1), pp. 17-24
- Guldager, J. (2011): *Helhedssyn – teori og modeller på børnefamilieområdet*. I: Asta-Bo, K., Guldager, J. & Zeeberg, B. (2011): *Udsatte børn – et helhedsperspektiv*. 2. udgave. Akademisk Forlag
- Howitt, D. (2013): *Introduction to Qualitative Methods in Psychology*. 2nd edition. Pearson Education Limited.
- Karatekin, C., Hong, S., Piescher, K. Uecker, J. & McDonald, J. (2012): *An evaluation of the effects of an integrated services program for multi-service use families on child welfare and educational outcomes of children*. *Children and Youth Services Review*.
- Kvale, S. (2007): *Interview: Introduktion til det kvalitative forskningsinterview*. København: Hans Reitzels Forlag
- Miskar, J. (2009). *Multi-disciplinary work [‘tværfagligt samarbejde’] in Denmark an overview of the literature*. *Nordisk Sosialt Arbeid*, 28(3-4), 247-258.
- Moran, P., Jacobs, C., Bunn, A., & Bifulco, A. (2007). *Multi-agency working: Implications for an early intervention social work team*. *Child & Family Social Work*, 12(2), 143-151.
<http://dx.doi.org/10.1111/j.1365-2206.2006.00452.x>
- Oliver, A., Mooney, A., & Statham, J. (2010). *Integrated working: A Review of the Evidence*. London: Thomas Coram research Unit, Institute of Education, University of London.
- Siraj-Blatchford, I., & Siraj-Blatchford, J. (2009). *Improving development outcomes for children through effective practice in integrating early years services*. C4EO - Centre for Excellence and Outcomes in Children and Young People’s Services. Research review 3.
- Villumsen, A.M. & Kristensen, O.S. (2013): *Hvorfor er det så svært? Spørarbejde i den tidlige tværfaglige indsats*. Socialstyrelsen. www.boernogungediplom.dk eller www.ucviden.dk